

รูปแบบการขับเคลื่อนวิทยาลัยคุณธรรม:
กรณีศึกษาวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี จังหวัดนนทบุรี
THE DRIVING MODEL OF A MORAL COLLEGE:
A CASE STUDY OF BOROMARAJONANI COLLEGE OF NURSING,
NONTHABURI

นิชดา สารถวัลย์แพศย์¹

Nichada Santwanpas

วรารัตน์ ประทานวรปัญญา³

Wararat Pratanvorapanya

สุदारัตน์ วันงามวิเศษ²

Sudarat Wanngamwiset

อนัญญา คูอาริยะกุล⁴

Ananya Kooariyakul

¹ดร., อาจารย์พยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี จังหวัดนนทบุรี นนทบุรี 11000 ประเทศไทย
Lecturer in Nursing Administration, Ph.D., Boromarajonani College of Nursing, Nonthaburi,
Nonthaburi, 11000, Thailand

²อาจารย์พยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี จังหวัดนนทบุรี นนทบุรี 11000 ประเทศไทย
Lecturer in Pediatric Nursing, Boromarajonani College of Nursing, Nonthaburi, Nonthaburi, 11000, Thailand

³ดร., อาจารย์พยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี จังหวัดนนทบุรี นนทบุรี 11000 ประเทศไทย
Lecturer in Psychiatric Nursing, Ph.D., Boromarajonani College of Nursing, Nonthaburi, Nonthaburi, 11000, Thailand

⁴ดร., อาจารย์พยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรดิตถ์ อุตรดิตถ์ 53000 ประเทศไทย
Lecturer in Adult Nursing, Ph.D., Boromarajonani College of Nursing, Uttaradit, Uttaradit, 53000, Thailand
Corresponding Author Email: nichada@bcnnon.ac.th

Received: February 6, 2020

Revised: April 5, 2020

Accepted: June 28, 2020

บทคัดย่อ

การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในองค์กรเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งที่ทำให้บุคลากรสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี จังหวัดนนทบุรี สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข มีหน้าที่ในการผลิตและพัฒนาบุคลากรให้มีอัตลักษณ์วิชาชีพ วิทยาลัยได้ขับเคลื่อนการเป็น “วิทยาลัยคุณธรรม” ด้วยค่านิยมกระทรวงสาธารณสุข (MOPH core value) และอัตลักษณ์คุณธรรม 4 ประการ “พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา” ร่วมกับใช้แนวทางศูนย์โรงเรียนคุณธรรม มูลนิธิยุวสถิรคุณ และวงจรการบริหารงานคุณภาพ (PDCA) รูปแบบการขับเคลื่อนวิทยาลัยคุณธรรมทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนเจตคติและพฤติกรรมด้านคุณธรรมร่วมกับการพัฒนาคุณภาพของงานและสร้างเครือข่ายความร่วมมือด้านคุณธรรมจริยธรรม รูปแบบดังกล่าวประกอบด้วย 1) มีนโยบายวิทยาลัยคุณธรรม 2) มีคณะกรรมการที่ผ่านการแต่งตั้ง 3) กำหนดและประกาศอัตลักษณ์คุณธรรม 4) การมีส่วนร่วม

ของบุคลากร และ 5) พัฒนาแผนการดำเนินงานของวิทยาลัยคุณธรรมสู่การปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง บทความนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อนำเสนอรูปแบบการดำเนินงานที่เป็นแนวปฏิบัติที่ดีในขับเคลื่อนวิทยาลัยคุณธรรมอย่างเป็นรูปธรรม

คำสำคัญ : วิทยาลัยคุณธรรม, รูปแบบการขับเคลื่อน

Abstract

Promoting moral and ethics in the organization plays an important role for people to be able to happily live together. Boromarajonani College of Nursing, Nonthaburi is under Praboromarajchanok Institute, Ministry of Public Health that produces and develops nursing graduates having a professional identity. Boromarajonani College of Nursing, Nonthaburi had driven “the moral college project” following the MOPH core value and four moral identities, including sufficiency, discipline, honesty, and voluntarism together by using the Foundation of Virtuous Youth guideline and the Deming cycle (PDCA) in the organization. The driving model of moral college had changed attitudes and behaviors in the moral aspect together with the development of the task quality and the creation of the moral and ethical networks. The driving model of the moral college consisted of 1) having the moral college policy, 2) setting a committee of the moral college, 3) determining and announcing the moral identity, 4) providing the participation of staffs, and 5) continuously developing the action plan of the moral college. The objective of this article is to present an operating model of the moral college that can be a graceful guideline for driving a concrete moral college.

Keywords : moral college, driving model

บทนำ

ถ้าเราเชื่อว่า “มนุษย์ทุกคนมีคุณธรรม จริยธรรม ความดีงามภายในตนเอง” การอยู่ร่วมกันในสังคมจะมีแต่ความสุขสงบ มีความเป็นกัลยาณมิตรต่อกัน ดังนั้น “การสร้างคนดีเป็นเรื่องที่ยาก แต่ก็ต้องทำ ขอให้ถือเป็นหน้าที่” ตามพระราชกระแสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 ในพิธีพระราชทานกระบี่และปริญญาบัตรของโรงเรียนนายร้อยตำรวจ เมื่อวันที่ 10 มีนาคม พ.ศ. 2529 แต่ในความจริงไม่สามารถมองเห็นความดีงามของมนุษย์ได้ อาจเป็นเพราะว่ามนุษย์ได้หลงลืมตัวตนที่แท้จริง หลงลืมธรรมชาติที่จริงแท้ของตนเอง เห็นตนเองเป็นที่หนึ่ง เกิดความแตกแยกทางสังคม เกิดความเชื่อที่ผิดจนทำให้เกิดปัญหาวิกฤตคุณธรรม และความรุนแรงในสังคม จึงจำเป็นต้องอย่างยิ่งที่ต้องสร้างคุณธรรมและจริยธรรมให้เกิดในตัวบุคคลมากที่สุด (Panyaphalo, 2012)

“องค์กรคุณธรรม” คือ องค์กรหรือหน่วยงานที่ผู้นำและสมาชิกขององค์กรแสดงเจตนารมณ์และมุ่งมั่นดำเนินการส่งเสริมคุณธรรมในองค์กร มีส่วนร่วมในการสร้างสังคมคุณธรรมและร่วมรณรงค์ส่งเสริมคุณธรรมให้กับคนในองค์กร ชุมชน หรือเครือข่ายขององค์กร เพื่อมุ่งหวังให้ได้รับประโยชน์จากการบริการที่มีคุณภาพ บุคลากรมีความสุขในการทำงาน สร้างธรรมาภิบาลและเป็นบรรทัดฐานของสังคมในเรื่องของการเป็นผู้ให้บริการสุขภาพด้วยความรู้คู่คุณธรรม (Ministry of Public Health, 2016) เป็นการสร้างพื้นที่ความดี และเป็นสิ่งที่ดีในขับเคลื่อนคนในองค์กรให้เป็นคนดี โดยส่งเสริมให้มีทัศนคติ วิธีคิด และการประพฤติปฏิบัติที่สะท้อนการมีคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่ดีเหมาะสมกับสังคมไทย การบริหารจัดการองค์กรตามหลักคุณธรรมธรรมาภิบาล สนับสนุนให้คนในองค์กร

ยึดมั่นคุณธรรมเป็นฐานในการดำเนินชีวิตและปฏิบัติงาน (Chuennirun, 2017) โดยการขับเคลื่อนองค์กรคุณธรรมภายใต้การน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และคุณธรรมนำไทย 4 ประการ คือ “พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา” เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน

กระทรวงสาธารณสุข ได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม กระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. 2560-2564 ที่สอดคล้องกับแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ขับเคลื่อนการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ผลักดัน ส่งเสริมและพัฒนาหน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขดำเนินการสู่หน่วยงานคุณธรรม เพื่อสร้างระบบธรรมาภิบาลในการบริการและบริหารที่มีคุณภาพ ประชาชนได้รับประโยชน์จากคุณภาพการบริการ และเป็นบรรทัดฐานของสังคมในเรื่องการเป็นผู้ให้ความรู้คู่คุณธรรม เกิดวัฒนธรรมการทำงานที่โปร่งใส ซื่อสัตย์ บุคลากรทำงานอย่างมีความสุข ประชาชนในชาติได้รับประโยชน์สูงสุดในการดูแลสุขภาพ อันจะนำไปสู่อัตลักษณ์ของหน่วยบริการสาธารณสุข ภายใต้แนวคิดการดำเนินการ “โรงพยาบาลคุณธรรม” ของศาสตราจารย์เกียรติคุณ นายแพทย์เกษม วัฒนชัย องคมนตรี (Ministry of Public Health, 2016) เกิดกระบวนการสร้างสังคมคุณธรรมแบบ “ระเบิดจากข้างใน” และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อกระทรวงสาธารณสุขและประเทศชาติตามนโยบายยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561-2580) ประเทศไทย 4.0 และยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี พ.ศ. 2560 - 2579 (ด้านสาธารณสุข) ที่ต้องการพัฒนาประเทศไทยและคนในชาติให้สมดุลทั้งทางวัตถุและจิตใจควบคู่กันไป โดยมีกลไกสำคัญในการขับเคลื่อน “คุณธรรมนำการพัฒนา” สร้าง “สังคมคุณธรรมและองค์กรคุณธรรม” ร่วมกับค่านิยมกระทรวงสาธารณสุข (MOPH Core Value) ในการดูแลประชาชน ด้วยแนวคิด “การรับรู้ถึงเป้าหมายด้วยการลงมือทำตั้งแต่วันนี้” MOPH ได้แก่ 1) Mastery (M) เป็น

นายตนเอง 2) Originality (O) เร่งสร้างสิ่งใหม่ 3) People centered approach (P) ใส่ใจประชาชน 4) Humility (H) ถ่อมตนอ่อนน้อม

วิทยาลัยคุณธรรม เป็นสถานศึกษาที่ผู้บริหาร อาจารย์ เจ้าหน้าที่ ชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมในกระบวนการขับเคลื่อนกิจกรรมส่งเสริมความดีในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อนำไปสู่การพัฒนาและปรับเปลี่ยนเป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์ได้อย่างยั่งยืน และนำไปขยายเครือข่ายได้ ดังนั้นวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี จังหวัดนนทบุรี สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข ซึ่งเป็นสถาบันการจัดการศึกษาพยาบาล มีพันธกิจหลักคือ ผลิตและพัฒนาบุคลากรสุขภาพ วิจัยและสร้างงานสร้างสรรค์ บริการวิชาการ ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและภูมิปัญญาไทย และบริหารองค์กร เป็นเลิศด้วยธรรมาภิบาล ได้ตระหนักและเล็งเห็นความสำคัญที่จะผลิตบัณฑิตให้มีอัตลักษณ์ที่ชัดเจน บริการสุขภาพด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์และพัฒนานักศึกษาให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ มีสติปัญญา มีความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ดังจะเห็นได้จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2553 ในหมวด 1 มาตรา 6 ได้กำหนดให้การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรมมีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ดำรงตนอยู่ในสังคมพหุวัฒนธรรม ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ จึงกำหนดให้บุคลากรเป็นผู้ให้ความรู้คู่คุณธรรม ทำงานด้วยความโปร่งใส ซื่อสัตย์ และมีความสุข ร่วมกันพัฒนาวิทยาลัยสู่วิทยาลัยคุณธรรม โดยใช้ชีวิตอย่างพอเพียงตามแนวพระราชดำริ และอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ดังวิสัยทัศน์ของวิทยาลัยที่ว่า “เป็นองค์กรแห่ง

ความสุข บัณฑิตพยาบาลมีคุณภาพ เป็นที่ยอมรับในระดับชาติ” พัฒนาคคนในองค์กรให้มีความรู้ทักษะเชิงวิชาชีพ มีความเอื้ออาทร เห็นอกเห็นใจ เคารพในสิทธิความเป็นมนุษย์ (Skulpunyawat, 2014) และมีคุณธรรมภายใต้ค่านิยมกระทรวงสาธารณสุข (MOPH Core Value) ทำให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ นำหลักธรรมาภิบาลและเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตอย่างถูกต้องและมีความสุข บทความนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อนำเสนอรูปแบบวิทยาลัยคุณธรรมองค์กรแห่งความสุขที่เป็นแนวปฏิบัติที่ดีในขับเคลื่อนวิทยาลัยคุณธรรมอย่างเป็นรูปธรรม

ความสำคัญของการพัฒนาวิทยาลัยคุณธรรม

ปัจจุบันการจัดการศึกษาพยาบาลของวิทยาลัยคุณธรรม เป็นไปตามนโยบายและแผนที่มุ่งเน้นพัฒนาให้เป็นคนดี และมีคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งวิทยาลัยเป็นสถานศึกษาที่เป็นแหล่งปมเพาะนักศึกษาให้มีความพร้อมทั้งด้านความรู้ ความดี คุณธรรมและจริยธรรม เพื่อตอบสนองความต้องการด้านสุขภาพกับประชาชน ได้แก่

1. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับปัจจุบัน มาตรา 54 กล่าวว่าการศึกษาทั้งปวงมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีการปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้ เพื่อสร้างคุณภาพของคนไทยให้เป็นคนดี มีคุณธรรม

2. แผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2559-2564) ส่งเสริมให้คนไทยมีคุณธรรม รักชาติ ศรัทธาและยึดมั่นในหลักธรรมทางศาสนา เทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ และเป็นแบบอย่างด้านคุณธรรมในประชาคมอาเซียน ควบคู่กับระบบเศรษฐกิจมั่งคั่ง และยั่งยืนด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อให้ “คุณธรรมนำการพัฒนา” ทำให้สังคมไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็น “สังคมแห่งคุณธรรม”

3. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) กำหนด

วัตถุประสงค์ มุ่งให้มีการวางรากฐานให้คนไทยเป็นคนที่มีคุณธรรม จริยธรรม

4. แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579 กำหนดวัตถุประสงค์ไว้ 4 ประการ คือ 1) พัฒนาคคนไทยให้เป็นพลเมืองดี 2) พัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณธรรม จริยธรรม 3) พัฒนาระบบและกระบวนการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ และ 4) นำประเทศไทยก้าวข้ามกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลาง และความเหลื่อมล้ำภายในประเทศลดลง

5. แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม กระทรวงสาธารณสุข (พ.ศ. 2560-2564) มีวิสัยทัศน์ “เป็นองค์กรคุณธรรมอย่างยั่งยืนในปี 2564” เป็นกลไกในการขับเคลื่อนการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในกระทรวงสาธารณสุขให้มีความต่อเนื่อง และมีทิศทางเดียวกัน นำสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

6. หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต พ.ศ. 2561 ได้กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของบัณฑิตพยาบาลตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิอุดมศึกษา

เส้นทางขับเคลื่อนวิทยาลัยคุณธรรม

การริเริ่ม “วิทยาลัยคุณธรรม” วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี จังหวัดนนทบุรี นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2560 ภายใต้แผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรม กระทรวงสาธารณสุข ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2560-2564) และแนวทางการดำเนินงานของผู้อำนวยการ มีการแต่งตั้งผู้ช่วยผู้อำนวยการด้านคุณธรรมจริยธรรมและภารกิจพิเศษ และเริ่มศึกษาการพัฒนาวิทยาลัยคุณธรรมตามแนวทางของศูนย์โรงเรียนคุณธรรม มูลนิธิยุวสถิรคุณ (Foundation of Virtuous Youth, 2017) และการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรมของโรงเรียนบางมูลนากภูมิวิทยาคม จังหวัดพิจิตร รวมทั้งศึกษาแนวทางจากการดูงานองค์กรคุณธรรมต้นแบบ คือโรงพยาบาลชลบุรีและวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชลบุรี

และประชุมชี้แจงแก่อาจารย์ เจ้าหน้าที่ และ นักศึกษา เพื่อนำกระบวนการไปปฏิบัติจริง และ ประเมินกระบวนการพัฒนาวิทยาลัยคุณธรรม อย่างต่อเนื่อง

หลักการสำคัญของการพัฒนาวิทยาลัยคุณธรรม

หลักการพัฒนาวิทยาลัยคุณธรรม วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี จังหวัดนนทบุรี ตามแนวทางของมูลนิธิยุวสถิรคุณ ผวนกับ ค่านิยมกระทรวงสาธารณสุข (MOPH Core Value) เพื่อให้เกิดความยั่งยืนในการพัฒนา มีดังนี้ 1) เป็นกระบวนการที่ต้องทำทั่วทั้งองค์กร 2) ให้ ความสำคัญกับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเป็น หลัก ดำเนินงานแบบล่างขึ้นบน (bottom up) 3) ทุกคนในองค์กรมีส่วนร่วม 4) ทำกิจกรรมพัฒนา คุณธรรมอย่างต่อเนื่อง เพื่อมุ่งให้ประชาชนมี สุขภาพดี เจ้าหน้าที่มีความสุข ระบบสุขภาพยั่งยืน

กระบวนการพัฒนาวิทยาลัยคุณธรรม

วิทยาลัยคุณธรรม วิทยาลัยพยาบาล บรมราชชนนี จังหวัดนนทบุรีมีการดำเนินการ ขับเคลื่อนตามแนวทางของมูลนิธิยุวสถิรคุณ (Foundation of Virtuous Youth, 2017) มี 6 ขั้นตอน คือ 1) การสร้างการรับรู้ และการยอมรับ 2) การสร้างแกนนำ 3) การกำหนดอัตลักษณ์ 4) การกำหนดวิธีและลงมือปฏิบัติ 5) ลงมือปฏิบัติ และ 6) และพัฒนาให้เกิดความต่อเนื่องโดยใช้ วงจรการบริหารงานคุณภาพ (PDCA) ดังนี้

ขั้นวางแผน (Plan)

1. การสร้างการรับรู้ และการยอมรับ เป็นสิ่งสำคัญสำหรับทุกคนในกระบวนการพัฒนา วิทยาลัยคุณธรรม เพื่อให้ทุกคนในองค์กรมีส่วนร่วม มีการสื่อสารที่ชัดเจน ปรับเปลี่ยนกระบวนการ ทัศนคติและยอมรับกับการจัดการที่เป็นระบบ ประกอบด้วย

1.1 ผู้อำนวยการประกาศนโยบาย วิทยาลัยคุณธรรม เพื่อให้บุคลากรทุกคนรับทราบ เป้าหมายองค์กร และร่วมกันทำให้บรรลุเป้าหมาย

1.2 คณะทำงานหน่วยงานคุณธรรม จริยธรรมและภารกิจพิเศษและผู้แทนศึกษาดูงาน หน่วยงานคุณธรรมต้นแบบ เพื่อให้เกิดแนว ทิศทางการดำเนินงาน สร้างความเข้าใจ ความ ตระหนักและแรงบันดาลใจในการพัฒนาสู่วิทยาลัย คุณธรรม (Benjathikul, 2014) โดยศึกษาจาก ประสบการณ์จริงจากพื้นที่ ณ โรงพยาบาลชลบุรี ซึ่งเป็นหน่วยงานดีเด่นด้านการพัฒนาคุณธรรม

1.3 คณะทำงานหน่วยงานคุณธรรม จริยธรรมและภารกิจพิเศษ จัดประชุมเชิง ปฏิบัติการให้ความรู้และสร้างความตระหนัก เกี่ยวกับวิทยาลัยคุณธรรม นำมนำศาสตร์ พระราชา “เข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา” มาใช้ โดย เชิญวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิจากโรงพยาบาลบ้าน แพรก จังหวัดพระนครศรีอยุธยาที่มี ผล การดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรมมาให้ความรู้ ประสบการณ์ และแนวทางการดำเนินงาน เพื่อให้ บุคลากรเกิดความเข้าใจไปในแนวทางเดียวกัน และเป็นเข็มมุ่งให้ทุกคนในองค์กรร่วมใจกันปฏิบัติ (Thanman, 2019)

2. สร้างแกนนำโดยการแต่งตั้ง คณะกรรมการวิทยาลัยคุณธรรมโดย ผู้อำนวยการวิทยาลัย คณะกรรมการชุดนี้เป็น กลไกสำคัญในการขับเคลื่อนนโยบาย การดำเนินการ “วิทยาลัยคุณธรรม” อย่างต่อเนื่อง โดยคณะกรรมการวิทยาลัยคุณธรรมทบทวน การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในองค์กร ผลการดำเนินการที่ผ่านมา เพื่อนำมาใช้ปรับปรุง และร่วมวางแผนการพัฒนาวิทยาลัยคุณธรรม ประเมินความก้าวหน้า และประเมินผลงานร่วมกัน เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด

3. การกำหนดอัตลักษณ์คุณธรรมของ วิทยาลัยโดยทุกคนในองค์กรมีส่วนร่วม สามารถ นำมาแก้ปัญหาและพัฒนาวิทยาลัยคุณธรรมได้ ดำเนินการ ดังนี้

3.1 จัดประชุมระดมความคิดเห็นของ บุคลากรทุกกลุ่ม มุ่งแก้ไขประเด็นปัญหาภายใต้ ค่านิยมกระทรวงสาธารณสุข (MOPH Core

Value) โดยการ 1) ระดมสมองแยกกลุ่ม เพื่อให้เกิดความหลากหลายทางความคิด 2) กำหนด “ความดีที่อยากทำ ปัญหาที่อยากแก้” 3) จัดลำดับความสำคัญของปัญหา 4) เลือกปัญหาสำคัญที่ต้องการแก้ไข 5) กำหนดพฤติกรรมบ่งชี้เชิงบวกที่สอดคล้องกับปัญหาและสาเหตุ และนำมาจัดทำแผนพัฒนาหน่วยงานคุณธรรม เพื่อเป็นแนวทางการปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งอัตลักษณ์วิทยาลัยคุณธรรม มี 4 ประการ คือ “พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา” โดยนิยามความหมายและจัดทำเป็นตารางอัตลักษณ์คุณธรรม ดังนี้ ดังตาราง 1

- พอเพียง หมายถึง ความสมดุลของตนเองในการดำเนินชีวิตด้วยความพอดี พอใจอย่างมีเหตุผล เป็นมิตรต่อผู้อื่น และสิ่งแวดล้อม สอดคล้องกับ MOPH Core Value คือ People centered approach (P) และ Humility (H)

- วินัย หมายถึง หน้าที่และมีความรับผิดชอบต่อตนเอง ผู้อื่นและองค์กร เคารพและปฏิบัติตามระเบียบ กติกาขององค์กรและสังคม ใส่ใจสุขภาพ สอดคล้องกับ MOPH Core Value คือ Mastery (M) และ Originality (O)

- สุจริต หมายถึง ซื่อสัตย์ โปร่งใส เป็นกลาง ยึดหลักคุณธรรม สอดคล้องกับ MOPH Core Value คือ Mastery (M) และ Originality (O)

- จิตอาสา หมายถึง มีจิตบริการ ทำงานด้วยใจรัก เอื้ออาทรต่อตนเองและผู้อื่น เสียสละช่วยเหลือแบ่งปัน กตัญญูรู้คุณ สอดคล้องกับ MOPH Core Value คือ People centered approach (P) และ Humility (H)

ขั้นดำเนินการ (Do)

1. การกำหนดวิธีการบรรลุอัตลักษณ์คุณธรรมของวิทยาลัย อัตลักษณ์คุณธรรมเป็นเป้าหมายของการปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดการบรรลุผล โดยคณะกรรมการวิทยาลัยคุณธรรมจัดทำเครื่องมือที่ช่วยให้บรรลุเป้าหมายมี 4 วิธี ได้แก่ 1) การจัดทำแผนงานคุณธรรม 2) การเป็นแบบอย่างที่ดี ซึ่งกันและกัน 3) การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณธรรม และ 4) การบูรณาการคุณธรรมในการจัดการเรียนรู้ (Foundation of Virtuous Youth, 2017) และนำเสนอให้บุคลากรทั่วทั้งองค์กร เพื่อปรับปรุงวิธีการที่เหมาะสม

ตาราง 1 อัตลักษณ์คุณธรรมและพฤติกรรมบ่งชี้เชิงบวกของอาจารย์ เจ้าหน้าที่ และนักศึกษา

อัตลักษณ์คุณธรรม	พฤติกรรมบ่งชี้เชิงบวก		
	อาจารย์	เจ้าหน้าที่	นักศึกษา
พอเพียง	- เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เช่น ไม้ใช้โฟม ปิดน้ำ ปิดไฟหลังใช้เสร็จ ใช้ถุงผ้า กล่องอาหารใช้ ถุงผ้า และมี แก้วน้ำประจำตัว - ร่วมใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า โดยนำของเก่ามาปรับปรุงใช้ใหม่ ลดการซื้อตู้โต๊ะ แฟ้มใหม่	- เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เช่น ปิดเครื่องใช้ไฟฟ้าช่วงพักกลางวัน - ร่วมใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า เช่น นำกระดาษหน้าเดียวกลับมาใช้ใหม่ กระดาษที่นำกลับมาใช้ใหม่ไม่ได้ แล้วนำส่งพัสดุเพื่อจำหน่ายแล้วนำเงินเข้ารายได้แผ่นดิน	- เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เช่น ไม้ใช้โฟม, ปิดน้ำ ปิดไฟ หลังใช้เสร็จ, ใช้ถุงผ้า กล่องอาหารใช้ ถุงผ้า และมี แก้วน้ำประจำตัว - ร่วมใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า โดยนำของเก่ามาปรับปรุงใช้ใหม่
วินัย	- การปฏิบัติตนให้ตรงต่อเวลา และรับผิดชอบในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย	- รับผิดชอบในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้มีประสิทธิภาพสูงสุด	- รับผิดชอบในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

อัตลักษณ์ คุณธรรม	พฤติกรรมบ่งชี้เชิงบวก		
	อาจารย์	เจ้าหน้าที่	นักศึกษา
สุจริต	- โปร่งใส ตรวจสอบได้ เช่น ไม่ทุจริต ไม่สนับสนุนคนโกง ทวนสอบเกรด ไม่นำของราชการไปใช้ส่วนตัว ตรวจสอบเงินโครงการได้ และไม่เลือกปฏิบัติ	- ซื่อสัตย์ รักษาผลประโยชน์ส่วนรวม และผู้ร่วมงาน และต่อการกระทำของตนเอง - โปร่งใส ตรวจสอบได้ ไม่นำของราชการมาเป็นของตน	- ไม่พบการทุจริตในการสอบ - ไม่ลอกกรายงาน/การบ้านทุกฉบับ - ไม่พบของหายภายในหอพัก โดยเฉพาะเงินและของมีค่า
จิตอาสา	- ร่วมมือร่วมใจในการเข้าร่วมกิจกรรมของวิทยาลัย - เยี่ยมไข้เมื่อเจ็บป่วย ช่วยเหลือโดยไม่หวังผลตอบแทน - บริจาคโลหิต และแบ่งปันเสื้อผ้า ของใช้แก่ผู้ยากไร้	- เต็มใจช่วยเหลือโดยไม่ต้องร้องขอ - มีจิตสาธารณะและบริการด้วยความเต็มใจ	- ร่วมมือร่วมใจในการเข้าร่วม - ช่วยเหลือโดยไม่หวังผลตอบแทน - บริจาคโลหิต และแบ่งปันเสื้อผ้า ของใช้แก่ผู้ยากไร้

2. การกำหนดวิธีและลงมือปฏิบัติ เพื่อบรรลุเป้าหมายการเปลี่ยนแปลง

2.1 การจัดทำแผนงานคุณธรรม คณะกรรมการวิทยาลัยคุณธรรมร่วมจัดทำโครงสร้างของแผนงาน เป้าหมาย และขั้นตอน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ และชี้แจงขอบข่ายของการดำเนินงาน ดังนี้

2.1.1 ออกแบบโครงการ/กิจกรรม ให้สอดคล้องกับอัตลักษณ์คุณธรรม คำนึงถึงปัญหาที่ยากแก่และวิธีการแก้ไขต้องสอดคล้องกับสาเหตุที่เกิดขึ้น

2.1.2 โครงการ/กิจกรรม เกิดจากความคิด ความสนใจของแต่ละกลุ่มและสามารถปฏิบัติได้จริง ง่ายต่อการปฏิบัติ

2.1.3 โครงการ/กิจกรรม มีการกำหนดตัวชี้วัดเพราะผลผลิตของแต่ละโครงการ/กิจกรรม นำสู่แผนงานพัฒนาคุณธรรม

2.2 การเป็นแบบอย่างที่ดีซึ่งกันและกัน คณะกรรมการวิทยาลัยคุณธรรมสร้างแรงจูงใจให้คนในองค์กรเกิดการพัฒนาตนเอง โดยการดำเนินงาน ดังนี้

2.2.1 ส่งเสริม ยกย่อง เชิดชู บุคคลที่มีคุณธรรมจริยธรรมให้สาธารณชนได้รับรู้ ทำให้

บุคคลเกิดความภาคภูมิใจและผลักดันให้เกิดการสร้างความดีอย่างต่อเนื่อง (Benjathikul, 2014) โดยในวันสถาปนาวิทยาลัยมีการจัดกิจกรรม เพื่อเสริมสร้างกำลังใจในการปฏิบัติงานให้แก่บุคลากรที่ทำความดี โดยการกล่าวชื่นชมและมอบใบประกาศเกียรติคุณ

2.2.2 ทักทายกันในแต่ละวัน โดยการไหว้และกล่าวคำว่า “สวัสดี” รวมถึงการเยี่ยมเยียนบุคลากรที่เจ็บป่วย เพื่อสร้างขวัญกำลังใจ

2.2.3 ทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม โดยการจัดกิจกรรมเทศกาลที่สำคัญ ได้แก่ วันขึ้นปีใหม่ ทำบุญตักบาตร วันสงกรานต์ กีฬาสยามัคคี วันไหว้ครู การแสดงความยินดีกับผู้สำเร็จการศึกษา อบรมธรรมะ และการนิมนต์พระวัดพุทธปัญญา มาเทศน์ให้นักศึกษา อาจารย์ และเจ้าหน้าที่ฟัง เป็นต้น

2.2.4 คัดเลือกบุคลากรเข้าร่วมประกวดคนดีศรีสาธารณสุข และเรื่องเล่าความดีในระดับกรม กองต่าง ๆ ของกระทรวงสาธารณสุข

2.3 การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณธรรม เป็นองค์ประกอบสำคัญต่อจิตใจของบุคลากร รวมถึงผู้มาติดต่อราชการ ช่วยทำให้จิตใจแจ่มใส เกิดสัมพันธภาพที่ดีที่ส่งผลให้

เกิดความชื่นชมและการยอมรับ โดยคณะกรรมการ
วิทยาลัยคุณธรรมและผู้รับผิดชอบดำเนินการ ดังนี้

2.3.1 พัฒนาด้านสิ่งแวดล้อมให้
วิทยาลัยเป็นสถานที่น่าอยู่ น่าทำงาน (healthy
workplace) เป็นบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้
ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม (Kaypan &
Narongraksakhet, 2014) โดยยึดหลักสะอาด
ปลอดภัย ไร้มลพิษ ปรับปรุงพื้นที่มีสวนหย่อมให้
สวยงาม จัดมุมพักผ่อน ลานออกกำลังกาย มีซุ้ม
สำหรับให้บุคลากรได้ผ่อนคลาย

2.3.2 จัดห้องเรียนให้เป็นระเบียบ
เรียบร้อย สะอาดน่าอยู่ และมีบรรยากาศที่เอื้อต่อ
การเรียนรู้ร่วมกัน

2.3.3 จัดสภาพแวดล้อมทาง
สัมพันธภาพ โดยสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่าง
บุคลากรทุกกลุ่ม รักใคร่ สามัคคีกัน มีสัมมาคารวะ
มีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน ผู้บริหารใช้หลัก
ธรรมาภิบาล เพื่อให้อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข
รวมถึงมีสัมพันธภาพที่ดีกับชุมชนและสังคม

**2.4 การบูรณาการคุณธรรมใน
การจัดการเรียนรู้** คณะกรรมการวิทยาลัย
คุณธรรมและผู้รับผิดชอบจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้
วิทยาลัยมีการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมอย่าง
ต่อเนื่อง และฝึกพฤติกรรมที่ดีให้กับนักศึกษา เมื่อ
สำเร็จการศึกษา ก็จะเป็นพยาบาลที่ดี มีจิตบริการ
ด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ โดยดำเนินการ ดังนี้

2.4.1 ส่งเสริมการนำแนว
จิตตปัญญาศึกษา การใช้สุนทรียสนทนาสำหรับ
อาจารย์ เจ้าหน้าที่และนักศึกษาในการพัฒนา
ตนเอง เพื่อการเป็นผู้ให้การปรึกษาแก่เพื่อน
ร่วมงาน นักศึกษา ผู้รับบริการในโรงพยาบาล ซึ่ง
แนวคิดนี้ ช่วยให้รับฟังผู้อื่นได้ดี มีทักษะการฟัง
เคารพการตัดสินใจของผู้อื่น ทำให้มีความสุขใน
การทำงานและมีจิตบริการด้วยหัวใจความเป็น
มนุษย์ (Onsri, 2014)

2.4.2 สืบสานกิจกรรมพัฒนาคุณธรรม
โดยสอดแทรกในวิชาการบริหารการพยาบาล ชั้นปี
ที่ 4 มีการส่งเสริมคุณธรรมสำคัญ 4 ประการ

พร้อมทั้งความรู้ที่สามารถนำไปประกอบวิชาชีพได้
กิจกรรมได้แก่ 1) โครงการตะลุยข้อสอบ Law
สู่สภา 2) โครงการมวงชาวอาสา พัฒนาวิทยาลัย
ใส่ใจภูมิทัศน์ 3) โครงการสร้างเสริมระเบียบวินัย
และความซื่อสัตย์ พัฒนาอัตลักษณ์นักศึกษา
พยาบาล และ 4) โครงการตลาดนัดพอเพียง
ผลการดำเนินงาน บรรลุตามตัวชี้วัด และเกณฑ์
การประเมิน

2.4.3 สอดแทรกคุณธรรมกับ
การจัดการเรียนการสอนวิชาจริยศาสตร์และ
กฎหมายวิชาชีพการพยาบาล เป็นแนวทาง
การพัฒนาและปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม
ให้แก่นักศึกษาที่มีประสิทธิภาพ (Kaypan &
Narongraksakhet, 2014) โดยร่วมเป็นจิตอาสา
ของมูลนิธิพุทธฉือจี้ไต้หวันแห่งประเทศไทย ใน
กิจกรรมด้านสุขภาพ และการสงเคราะห์ผู้ยากไร้
ในโอกาสต่าง ๆ ได้แก่ การออกหน่วยแพทย์อาสา
แก่ประชาชนที่ประสบภัยน้ำท่วม ให้บริการสุขภาพ
แก่เด็กกำพร้าและให้บริการหน่วยแพทย์อาสาดูแล
สุขภาพผู้อพยพเข้าเมืองผิดกฎหมาย

2.4.4 นำ “ระบบครอบครัวเสมือน”
มาใช้ในการดูแลนักศึกษาเสมือนหนึ่งครอบครัวโดย
การให้คำปรึกษาวิชาการ และแนะแนวแก่นักศึกษา
โดยเป็นการนำเอารูปแบบเชิงโครงสร้างของ
ครอบครัว ประกอบด้วยปู่ ย่า ตา ยาย (ผู้สูงอายุ
จากชุมชนวัดลานนาบุญ) พ่อ แม่ (อาจารย์ที่
ปรึกษา) ลุง ป้า น้า อา พี่ น้อง (เจ้าหน้าที่ของ
วิทยาลัย) ช่วยหล่อหลอมและขัดเกลาให้เป็นคนเก่ง
คนดี สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข
โดยอาศัยความรัก ความสามัคคี และความเอื้อ
อาทรต่อกัน ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ
การยอมรับความจริง และพัฒนามุมมองพื้นฐาน
ของบุคคล นำไปสู่การพัฒนานักศึกษาให้มีคุณธรรม
จริยธรรม และเกิดจิตบริการด้วยหัวใจความเป็น
มนุษย์ สอดคล้องกับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม
สำหรับนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครศรีธรรมราช ที่นำระบบภายใต้รั้วครอบครัว
เดียวกันมาใช้ในการพัฒนานักศึกษา ผลจากการจัด

กิจกรรมนักศึกษามีความสุขมากขึ้น นักศึกษามีจิตอาสาช่วยเหลือสังคมมากขึ้น (Boonpradit, Hamtanon, & Wattanasrisin, 2016)

2.4.5 กิจกรรมการให้ความรู้เกี่ยวกับสุขภาพ การสร้างเสริมสุขภาพและบริการปฐมพยาบาลให้กับชุมชน โดยใช้สื่อสร้างสรรค์ เช่น การพลัดตกหกล้มในผู้สูงอายุ ณ ศูนย์ความเป็นเลิศวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี จังหวัดนนทบุรี การฝึกทำเต้านมเทียมในชุมชนวัดลานนาบุญร่วมเป็นอาสาสมัคร จิตอาสาในหน่วยปฐมพยาบาล พิธีถวายดอกไม้จันทน์ เนื่องในพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพ ในหลวงรัชกาลที่ 9 วันที่ 13 ตุลาคม 2561 ณ วัดต่าง ๆ ในจังหวัดนนทบุรี

2.4.6 เรียนรู้กิจกรรม “ศาสตร์ของพระราชาน้อมนำเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแบบอย่างการดำเนินชีวิต” ผ่านการปาฐกถาพิเศษโดยท่านองคมนตรี ศาสตราจารย์เกียรติคุณ นายแพทย์เกษม วัฒนชัย ให้กับบุคลากรในวิทยาลัย เพื่อให้เกิดกระบวนการคิดอย่างเป็นระบบด้วยตะกร้า 3 ใบ (Jutarosaga & Jutarosaga, 2016) มาถอดบทเรียน ดังนี้ 1) ความรู้สึกเกี่ยวกับ “ศาสตร์ของพระราชาน้อมนำเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแบบอย่างการดำเนินชีวิต” ได้แก่ “ตรงใจ เพราะปกติแล้วพวกเราจะเรียนแต่เนื้อหาวิชาการ แต่ครั้งนี้เป็นการเรียนรู้ที่สามารถนำมาปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ เพราะมีทั้งข้อคิด คำสอน และมีการเชื่อมโยงประสบการณ์ในอดีตของวิทยาการมาแล้วสู่กันฟัง ทำให้เห็นภาพชัดเจนมากขึ้น...” และ “...เข้าใจคำว่า พอเพียงอย่างลึกซึ้ง ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงทำให้เราเข้าใจคำว่า พอตัวอย่างชัดเจนและถี่ถ้วน โดยปราศจากข้อสงสัย เพราะความพอดี สอนให้เราไม่รู้จักคำว่า เกิน หรือ ล้น สอนให้เราไม่รู้จักคำว่า ขาด หรือ บกพร่อง...” 2) การเรียนรู้เกี่ยวกับ “ศาสตร์ของพระราชาน้อมนำเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแบบอย่างการดำเนินชีวิต” ได้แก่ (1) การยึดมั่นในหลักการทรงงาน เน้น 3 หลักใหญ่ ได้แก่ หลักคิด หลักวิชา และหลักปฏิบัติ เป็นวิธีการเรียนรู้ในการแก้ไขปัญหาหรือนำมาใช้ใน

การคิดสร้างสรรค์สิ่งใหม่ โดยยึดความซื่อสัตย์เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน และ (2) การรู้จักพึ่งพาตนเองในการแก้ไขปัญหา มีน้ำใจเอื้อเฟื้อ และการปฏิบัติงานภายใต้ความรู้ทางวิชาการที่ถูกต้อง และ 3) การนำไปใช้ประโยชน์เกี่ยวกับ “ศาสตร์ของพระราชาน้อมนำเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแบบอย่างการดำเนินชีวิต” ได้แก่ (1) ตั้งอยู่บนความไม่ประมาท ด้วยการใช้ความรู้และคุณธรรม เพื่อให้เกิดการพึ่งพาตัวเองได้ และเผื่อแผ่ไปถึงสังคม (2) นำมาใช้ในการฝึกภาคปฏิบัติการพยาบาล และการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ โดยใช้มีกระบวนการคิดอย่างรอบคอบวางแผนที่จะปฏิบัติสิ่งต่าง ๆ อย่างระมัดระวังภายใต้องค์ความรู้จากวิชาที่เราได้เรียนรู้ศึกษาและลงมือปฏิบัติ โดยต้องคำนึงถึงอันตรายที่อาจเกิดขึ้นแก่ผู้รับบริการ

2.4.7 กิจกรรมประสานความร่วมมือกับเครือข่ายภายนอก ได้แก่ ความร่วมมือกับอาจารย์พี่เลี้ยงในแหล่งฝึกในการดูแลนักศึกษาให้เกิดการดูแลผู้ป่วยด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ร่วมกิจกรรม “บวร” ทำบุญตักบาตร เทศนาธรรม ณ วัดพุทธปัญญา และร่วมเป็นคณะกรรมการพิจารณาคัดเลือกคนดีศรีสาธารณสุข หน่วยงานดีเด่นด้านคุณธรรมและเรื่องเล่าความดีระดับเขตสุขภาพที่ 4 ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างเป็นรูปธรรม

ขั้นตรวจสอบ (Check)

คณะกรรมการวิทยาลัยคุณธรรมร่วมกับกลุ่มงานต่าง ๆ มีระบบและวิธีการตรวจสอบติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของกิจกรรมต่าง ๆ ดังนี้

1. การตรวจประเมินก่อนการดำเนินกิจกรรม โดยจะประเมินความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ กิจกรรม ดัชนีชี้วัดความสำเร็จ ผลที่คาดว่าจะได้รับ แผนกลยุทธ์ และตัวบ่งชี้เกี่ยวกับกิจกรรมโครงการ

2. การตรวจประเมินระหว่างการทำเนิ
กิจกรรมเกี่ยวกับกิจกรรม เวลา งบประมาณ
การประเมินผล และขั้นตอนการทำเนิกิจกรรม
เพื่อให้การดำเนินกิจกรรมสำเร็จตามแผนที่วางไว้

3. การตรวจสอบและประเมินผลหลัง
สิ้นสุดกิจกรรมตามระยะเวลาที่กำหนด โดย
ประเมินภาพรวมด้านการพัฒนาสมรรถนะ และ
พฤติกรรมของบุคลากรด้านคุณธรรมจริยธรรม

“พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา” ที่สอดคล้อง
กับอัตลักษณ์คุณธรรม พบว่า ร้อยละ 90 ของ
บุคลากรในองค์กรมีการพัฒนาสมรรถนะด้าน
คุณธรรม และพฤติกรรมของบุคลากรตาม
อัตลักษณ์คุณธรรมในภาพรวมพบว่า มากที่สุดคือ
ด้านสุจริตเท่ากับ 4.86 รองลงมา คือ ด้านวินัย
เท่ากับ 4.51 ด้านพอเพียง เท่ากับ 4.40 และด้าน
จิตอาสา เท่ากับ 4.37 ตามลำดับ ดังตาราง 2

ตาราง 2 พฤติกรรมอัตลักษณ์คุณธรรม พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา

ลำดับ	รายการประเมิน	ระดับพฤติกรรม		
		M	SD	แปลผล
พอเพียง				
1.	เปิดน้ำประปาให้ไหลพอควร	4.41	.89	มาก
2.	ปิดก๊อกน้ำให้สนิท	4.92	.30	มาก
3.	ปิดไฟฟ้าที่ไม่จำเป็นต้องใช้	4.78	.43	มาก
4.	ปิดคอมพิวเตอร์ ปิดปลั๊ก เมื่อไม่ใช้	4.57	.68	มาก
5.	ปิดเครื่องไฟฟ้า ปิดปลั๊ก เมื่อไม่ใช้	4.56	.62	มาก
6.	เปิดเครื่องปรับอากาศตามเวลาที่กำหนด	4.33	.88	มาก
7.	ไม่เปิดเครื่องปรับอากาศทิ้งไว้	4.67	.66	มาก
8.	นำภาชนะไปใส่อาหารที่โรงอาหาร	3.48	1.05	ปานกลาง
9.	นำแก้วน้ำส่วนตัวมาใช้	4.22	.84	มาก
10.	ใช้ถุงผ้าแทนการใช้ถุงพลาสติก	4.03	.88	มาก
11.	ใช้กระดาษหน้าเดียว	4.40	.88	มาก
12.	นำแฟ้มเก่ามาใช้ในการใส่เอกสารใหม่	4.50	.68	มาก
	ภาพรวม	4.40	.36	มาก
วินัย				
13.	ร่วมกิจกรรมตรงเวลา	4.35	.75	มาก
14.	มาทำงานทันเวลา	4.60	.60	มาก
15.	งานที่ได้รับมอบหมายเสร็จทันเวลา	4.58	.58	มาก
	ภาพรวม	4.51	.11	มาก
สุจริต				
16.	ใช้เงินของทางราชการอย่างโปร่งใส ตรวจสอบได้	4.86	.40	มาก
	ภาพรวม	4.86	.40	มาก
จิตอาสา				
17.	ช่วยเหลือเพื่อนร่วมงานโดยไม่ต้องร้องขอ	4.43	.60	มาก
18.	มีน้ำใจกับเพื่อนร่วมงาน	4.55	.60	มาก
19.	เข้าร่วมกิจกรรมในและนอกวิทยาลัย	4.40	.64	มาก
20.	มีจิตสาธารณะ	4.37	.59	มาก
	ภาพรวม	4.43	0.06	มาก

ชั้นนำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนา (Act)

คณะกรรมการวิทยาลัยคุณธรรมร่วมกับกลุ่มงานต่าง ๆ นำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนา ในประเด็นต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์ กิจกรรม ดัชนีชี้วัดความสำเร็จ ผลที่คาดว่าจะได้รับ แผนกลยุทธ์ ตัวบ่งชี้เกี่ยวกับกิจกรรมโครงการ สถานที่ ระยะเวลา จำนวนกลุ่มเป้าหมาย เพื่อใช้ในการจัดทำแผนในการจัดกิจกรรมในงบประมาณต่อไป

2. สถานที่ และบรรยากาศ สภาพแวดล้อมภายในอาคารที่ปฏิบัติงาน อาคารหอพักนักศึกษายังมีสื่อประชาสัมพันธ์ทางด้านคุณธรรม จริยธรรมน้อย

ผลการดำเนินการขับเคลื่อนวิทยาลัยคุณธรรม

ผลต่อการพัฒนาบุคลากร อาจารย์เจ้าหน้าที่และนักศึกษาเข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคลมากขึ้น เห็นอกเห็นใจ มีความเป็นกัลยาณมิตร มีวินัย มีความรับผิดชอบ มีจิตอาสาในการช่วยเหลือประชาชน เป็นมิตรต่อผู้อื่น สังคมและสิ่งแวดล้อม ร่วมมือร่วมใจในการผลักดันวิทยาลัยสู่วิทยาลัยคุณธรรม

ผลต่อการปฏิบัติงาน ผู้บริหารพร้อมคณะกรรมการบริหารวิทยาลัย มีระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพควบคู่กับการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม โดยเน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรและดำเนินการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลอาจารย์และนักศึกษาพยาบาลปฏิบัติงานและดำเนินชีวิตตามหลักคุณธรรม จริยธรรม อย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับวิถีการดำเนินชีวิต มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์ มีวินัย สุจริต เสียสละ เพื่อประโยชน์ส่วนรวม มีจิตอาสาช่วยเหลือคนอื่นโดยไม่หวังผลตอบแทน มีจิตบริการสุขภาพด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ในการดูแลผู้ป่วย ครอบครัวและสังคมด้วยความเอื้ออาทร ครอบคลุมทั้งกาย จิต สังคม และจิตวิญญาณ บนพื้นฐานความรู้ของวิชาชีพพยาบาลมีการต่อยอดความรู้สู่การสร้างสรรค์นวัตกรรมทาง

สุขภาพร่วมกันระหว่างอาจารย์และนักศึกษา ได้แก่ นวัตกรรม “รูปแบบเกมออนไลน์เพื่อการเรียนรู้ นอกชั้นเรียนต่อความรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับนักศึกษาพยาบาลและประชาชนทั่วไป” ซึ่งเป็นนวัตกรรมที่พัฒนาโดยไม่มีค่าใช้จ่ายในการสร้างองค์ความรู้ ส่วนผู้ตอบ ต้องมีวินัยในตนเอง เสียสละเวลาในการเข้าตอบปัญหา สำหรับเจ้าหน้าที่สายสนับสนุน ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ มีวินัย ตรงต่อเวลา เสียสละ ให้ความช่วยเหลือกิจกรรมทั้งในและนอกวิทยาลัย สนับสนุนสื่อการเรียน แหล่งการเรียนรู้เพื่อร่วมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการให้แก่บุคคลทั้งภายในและภายนอกองค์กร

ผลต่อวิทยาลัย วิทยาลัยเป็นองค์กรคุณธรรมที่มีผลลัพธ์ตามอัตลักษณ์คุณธรรม “พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา” บุคลากรสามารถปฏิบัติตนตามบทบาทพลเมืองที่ดีในสังคมและชีวิตประจำวัน เป็นแบบอย่างที่ดีแก่สังคม มีบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้และการทำงาน มีธรรมชาติที่สามารถบริโภคได้ตามเศรษฐกิจพอเพียง เกิดองค์กรคุณธรรมที่ได้รับรางวัลหน่วยงานดีเด่นด้านการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมระดับสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงสาธารณสุข

ผลต่อชุมชน ชุมชนได้รับการบริการสุขภาพด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ โดยการให้ความรู้ ส่งเสริมทักษะด้านการดูแลสุขภาพตนเอง ครอบครัวและสังคม ถ่ายทอดองค์ความรู้สู่ชุมชนของวิทยาลัยจนเกิดความเข้มแข็งในการดูแลสุขภาพกันเองในชุมชน จนกระทั่งชุมชนได้รับรางวัลนวัตกรรมเพื่อดูแลเด็กที่มีความพร่องทางพัฒนาการระดับประเทศ

ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการขับเคลื่อนวิทยาลัยคุณธรรม

1. ผู้บริหารพร้อมทีมบริหาร อาจารย์เจ้าหน้าที่และนักศึกษา เห็นความสำคัญและส่งเสริมการขับเคลื่อนวิทยาลัยสู่การเป็นวิทยาลัยคุณธรรม

2. การมีส่วนร่วมของบุคลากรทั้งองค์กร ในการกำหนดอัตลักษณ์ที่นำไปสู่การกำหนด ทิศทางของแนวการปฏิบัติและการเป็นวิทยาลัย คุณธรรม ภายใต้อัตลักษณ์วิทยาลัย “พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา”

3. การมีคณะกรรมการวิทยาลัยคุณธรรม ที่เข้มแข็ง โดยแต่งตั้งจากการคัดเลือกบุคลากรจาก ทุกกลุ่มงาน ซึ่งมีส่วนสนับสนุนให้ทุกกลุ่มงานมี กิจกรรมที่ขับเคลื่อนวิทยาลัยคุณธรรม

4. การมีเครือข่ายความร่วมมือในการดำเนินการของวิทยาลัยคุณธรรม ทั้งในและ นอกกระทรวงสาธารณสุข ได้แก่ เครือข่ายทาง ศาสตร์ เครือข่ายชุมชน เครือข่ายองค์กรใน กระทรวงสาธารณสุข เครือข่ายโรงพยาบาล เครือข่ายวัฒนธรรมและเขตสุขภาพ

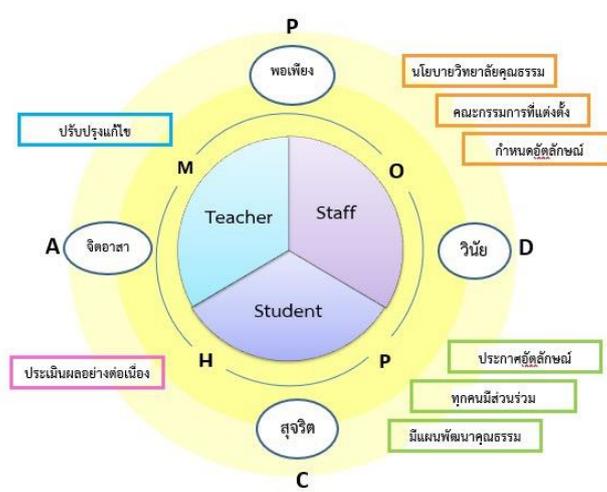
5. การร่วมมือร่วมใจในการเข้าร่วม กิจกรรมของบุคลากรและนักศึกษาทั่วทั้งองค์กร และช่วยกันขับเคลื่อนให้เกิดวิทยาลัยคุณธรรม

บทสรุป

การขับเคลื่อนวิทยาลัยคุณธรรม วิทยาลัย พยาบาลบรมราชชนนี จังหวัดนนทบุรี ภายใต้ การนำของผู้บริหารที่กำหนดและประกาศเป็น นโยบายให้ทุกคนในองค์กรมีส่วนร่วมและนำสู่ การปฏิบัติ การประกาศอัตลักษณ์คุณธรรม “พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา” ภายใต้ค่านิยม

กระทรวงสาธารณสุข (MOPH Core Value) การมีส่วนร่วมของทุกคนในองค์กร มีความรักและ เป็นเจ้าขององค์กร มีความผูกพัน เห็นประโยชน์ ส่วนรวมมาเป็นที่หนึ่ง ซึ่งวิทยาลัยคุณธรรมเป็น สถาบันการศึกษาพยาบาลที่ผลิตบุคลากรสุขภาพ เป็นการสร้างคนให้เป็นคนดีของสังคม มีความ พอเพียง มีจิตบริการด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ มีความสุขในการทำงาน ส่งผลต่อประชาชนมี สุขภาพดีและมีระบบสุขภาพที่ยั่งยืน

ผลการดำเนินงานวิทยาลัยคุณธรรมของ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี จังหวัดนนทบุรี ด้วยกระบวนการวงจรการบริหารงานคุณภาพ (PDCA) อย่างต่อเนื่อง ทำให้เกิดรูปแบบ การดำเนินงาน เรียกว่า “รูปแบบการขับเคลื่อน วิทยาลัยคุณธรรม: กรณีศึกษาวิทยาลัยพยาบาล บรมราชชนนี จังหวัดนนทบุรี” ประกอบด้วย 1) นโยบายวิทยาลัยคุณธรรม 2) คณะกรรมการที่ ผ่านการแต่งตั้ง 3) การกำหนดและประกาศ อัตลักษณ์คุณธรรม 4) การมีส่วนร่วมของบุคลากร 5) การพัฒนาแผนการดำเนินงานของวิทยาลัย คุณธรรมสู่การปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง ซึ่งรูปแบบ ดังกล่าวทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนเจตคติและ พฤติกรรมด้านคุณธรรมร่วมกับการพัฒนาคุณภาพ ของงานของบุคลากรและสร้างเครือข่ายความ ร่วมมือด้านคุณธรรมจริยธรรมกับสถาบันต่าง ๆ ดังภาพ 1

ภาพ 1 กรณีศึกษาวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีจังหวัดนนทบุรี

เอกสารอ้างอิง

- Benjathikul, T. (2014). The ethics development model for school administrators. *Phranakhon Rajabhat Research Journal Humanities & Social Science*, 5(1), 81-94.
- Boonpradit, K., Hamtanon, S., & Wattanasrisin, J. (2016). Promoting moral responsibility for the nursing student of Boromarajonani college of nursing, Nakhon Si Thammarat. *Nursing journal of the Ministry of public Health*, 26(1), 16-26.
- Chuennirun, S. (2017). Morality and ethical reinforcement in public organization. *Academic journal of Mahamakut buddhist university Roi et campus*, 6(2), 216-224.
- Foundation of Virtuous Youth. (2017). *School of morality*. Bangkok: Foundation of Virtuous Youth.
- Jutarosaga M, Jutarosaga A. (2016). *Reflective thinking: Creative systems thinking by 3 baskets*. Bangkok: Danex intercooperation.
- Kaypan, A., & Narongraksakhet, I. (2014). States, problems and inculcation of Islamic ethics and morals in student at secondary school, Satun province. *Al-nur journal*, 9(17),130-141.
- Ministry of Public Health. (2016). *Moral strategic plan of Ministry of Public Health for 2560-2564*. Nonthaburi: Kaewkulaya Sikalai.
- National Bureau of Economic and Social Development. (2017). *The twelve national economic and social development plan*. Retrieved From https://data.opendevlopmentmekong.net/dataset/12/resource/221befc5-3058-402a-9d31-279ac5bba4ec?inner_span=True
- Nation Moral Promotion Committee. (2016). *The first national moral promotion master plan 2016-2021*. Retrieved From <http://www.mfa.go.th/acc/contents/files/other-20180719-160433-889866.pdf>
- Office of the Education Council. (2017). *Nation education plan 2017- 2036*. Retrieved From <http://www.lampang.go.th/public60/EducationPlan2.pdf>
- Onsri, P. (2014). Contemplative education: Education for human development in 21st century. *Journal of The Royal Thai Army Nurses*, 15(1), 7 – 11.
- Panyaphalo, B. (2012). *Impacted factors toward virtue and morality of students at Siam technology college in Bangkok Yai district Bangkok* (Thesis). Mahachulalongkornrajavidyalaya University. Bangkok. Retrieved from http://oldweb.mcu.ac.th/site/thesiscontent_desc.phpct=1&t_id=932
- Skulpunyawat, S. (2014). Supervision by the caring behavior. *Journal of The Police Nurse*, 6(2), 200–208.
- Thanman, S. (2019). Morality strengthening in 21st century, for organization of digital economy. *Valaya alongkorn review (Humanities and Social science)*, 9(1), 146-162.
- The Secretariat of The Senate. (2017). *Constitution of the kingdom of Thailand*. Retrieved From, http://library.senate.go.th/document/Ext22984/22984829_0002.PDF